

Latwesefchu Awises.

Nr. 33. Zettortdeena 16tā August 1845.

Jauna sinna.

Grinika irr mass pee Kalkuhnes muischas, Glukstes aprinki, peederrams meests no kahdahm 50 mahjahm, ittin turvu flaht pee Dinaburgas pilsata, kur Schihdi, zitti andelneeki un apteekera kungs dsihwo. Schè zehlahs, kà stahsta, no weena neapdohmigi ar vihipi pee linneem strahbadama zilweka 8tā Juhli prett maltites laiku ugguns, kas pee stipra wehja ahtri isplattijahs, un, jebeschu no Dinaburgas leels karra-spehks brihs paligā steidsahs, tomehr ihfā laikā kahdas 25 mahjas pelnōs likfa, kas wehl ohtrā rihtā weetahm kuhpeja, un kur tee par nabbageem paakkuschi lautini noskummuschi zits us sawas isglahbitas lahdes sehdeja, zits ar kahdu dakschu sawu pelnu gubbu ahrdija, zerredams tur wehl kahdu atlikuminau no sawas pasudduschas mantas atrast, zits ar klussahm assarahn raudaja, zits atkal waimanaja: ko ehdifim, ko dserfim, ar ko gehrbimees, kur dabbusim ar teem sawejeem jaunu pajumtu! — Teefcham! katram to redsoht bij jaluhds: Deews, pasargi man no tahdas nelaines, un no ta grehka, ka es zaur sawu neapdohmibu ne kluhtu wainigs pee fawa pascha un zittu zilwelku vohsta! — Jebeschu ugguns ne tahl no apteekera funga namma bij apturrehts, tad tomehr ir winnam zaur sawu leetu ahtru isruhmeschanu leela stahde eshoht bijusi. — Lai Deews schehlo wissus tohs apbehdinatus!

— r.

Sinna par jaunu grahmatu.

Jahna Arndta no ihstas kristigas tizzibas un dsihwoschanas pirma grahmatu. No Wahzu wallodas pahrtulkota no Sezzes mahzitaja H. Hesselberg. Tielgawā pee Steffenhagen funga nupatt schinni 1845tā gaddā rak-

stōs eespeesta. Ta turr XVI. un 248 pufslap-lappas un makfa pufsaħdas wahkā eeseeta 50 kap. fudr.

Schi grahmata, miblais laffitajs, stahsta un mahza no ihstas kristigas tizzibas un dsihwoschanas. Es schkeetohs buht pahrleezinahs, kà tawai dwehselei pehz zitta neka mairak ne slahps, kà tik to ihstu, diħwu, pateefigu tizzibū atsikt, un to ar issalkschanu un dwehseles isswiħkschanu fanemt, kà kahds zetta-wiħrs, kas smilschu tuffnessi ilgu laiku staigajis uhdens malzinu melle-dams, ko slahps dsejht, un pehdigi atraddis kahdu skaidru uhdens awotinu, winsch ar leelu preeku preezojahs, un ja weens nar, bet tam zetta-beedris kahds irr liħds, winsch jebeschu gan liħds paċċai nogurschanai noslahpis, tomehr ne aismirħis, ne nozeetisees sawam zetta-beedrim usfaukt: Steidsees schurpu! Es esmu atraddis ko meklejam: es esmu atraddis atspirdsinadamu uhdens malzinu awotinu. — Ta ir manniż għejje scho grahmatu atraddusħam muhsu wallodā. To dabbujis islaſſiju tuħlin schurpu turpu kahdas nodallas (ais newallas ne paſpehdams zeeti pee-eet flaht), bet wiſſur dsihwibu un pessiſchanu ihstas pateefigas tizzibas atraddis, apnehmohs itt kà no sawada garra dsibtin dsiħts, jums, miħli braħli eeksch ta kunga Jesus Kristus, scho dahr-gu dwehseles-roħtu, kas ta' peeminnetā grahmatā tizzigħam dwehselem hawni, finnmu darriħt, bes kà pats to esmu wehl eesvebjis gallu no galla zauri islaſſiħ par dwehseles freħtibu un eeprezzinachanu. Mannim schahwahs prahħtas pateefiġs noti kums no ta missioneeraw Shaw. Schis missioneeris laffija kahdā deenā teem kaffereem taħlu Afrikas semm ġie (par kaffereem flattees f. g. awijs Nr. 28 paċċas stahsta beigas) no bihebles preeksħa, kad kahds no winnu preeksħaneekeem jeb waldineekeem peenahze flaht, un labbu laiku klausijees, pehdigi schoħs wahrdus is-

sauze: „A! kapehz naw schee wahrdi jaw sen-nak mums fluddinati? Kà tad ar muhsu tehwu-tehweem buhs, kas jaw mirruschi? A!, kad tas, kas tai grahmatâ stahw, taisniba irr, kapehz jelle ne effat agrafi pee mums atnahkuschi?“ Missioneris tai azumirklî nokaunejahs un faz-zijsa: Gan taisniba, kà Jesus Kristus tas pasau-les Pestitajs irr pawehlejis, sawu fw. Ewange-lium wisseem landim un wissahm tautahm mah-zicht, un kà schi Wiina pawehleschana gan par ilgu nowilzinata; bet taggad warru jums droh-schi apleezinaht, kà dauds kristigi tautiai to irr at-sinnuschi, lohti nepareisi effam, un tadehl sawâ starpâ zits zittu usmuddinajuschees un usflubbi-najuschees, zik spehdami wissahm tautahm tohs dsihwibas wahrdus pafluddinah. Kà preezigi palikke nu winna waigi to dsirdoht, un kahds no teem fazzijsa us missioneri: „Teescham, tas ne bija pareisi, no tawas tautas laudim, kad tee ta Kunga Ewangeliumu atradduschi saldu kà kahdu meddus-schuhnu, weeni poschi apkahrt to sehde-ja un ebda, weens us ohtru fazzidami: ak zik salds! jebshu tas Kungs jums irr fazzijis, kà wissai pasaulei no tahs peetiks. Tomehr mehs nu preezojamees, kà juhs tatschu taggad effat apnehmuschees lihds ar mums dallitees.“ — Ne dohma wiss te, draugs, kà missioneris irr tatschu bihbeli lassijis, un schi grahamatina jaw naw bih-bele. Es. Kas tad, kad to grahamatina ne sauß bihbeli, tomehr tai irr bihbeles wahrdi, svechts Ewangeliums isskaidrohts, kà to ifkatris ar gaischu prahtu warr saprast un nojehgt, kas pee winna dwehseles meera waijaga. Lai es fakkliihdsibâ: Ja tu tawam behrnam rahditu saules-spohschumu fazzidams: Nè, skattees, zik spohscha faule irr! Es tizzu, behrnisch ween-teefigâ prahdinâ skattifees teescham faulê eekschâ, un tam azzinas no faules spohschuma baidisees un wairofees, winsch ne eespehs ne mas faulê eeskattifees, un reds! faule tam tâ kà duhmôs jeb miglâ islikfees, pee kam tomehr behrnina azzinas wehl zeetihs: bet ja to paprekschu pamahzisi, lai robzimu usleek us azzim wirsu, un tad par roh-kos appakschu ar weenu poschu azz, ohtru pee-mirklichkijis, faulê skattahs, tâ kà tu pats mehdsi

darriht, kad kahdu reisi prett fauli skattees, un tâ tad behrns faules-spohschumu labbaki nojehgs. (Wisslabbaki behrnam faules-spohschumu parah-disi, kad glahses gabbalinu (stiklu) duhmôs pa-melnu nokwehpinañi, un tad ar weenu azz i skat-tifees zauri.) Täpatt irr ar fw. raksteem. Deewa wahrds gribb buht saprohtams, pirms winsch pee zilweku dwehselehm svehtijahs. Bet, Deewam schehl, zik daudsfahrtigi teek svehtais wahrds pahrgrohsirts un nepareisi saprasts, un woi tur warr dwehselei meers jeb kahda svehtiba rastees? Arndts eefahl to preefschrannu tai grahamatina-tâ:

1) Mihlais kristigs lassitajs! zik breefmigi un negantigi schi pasaule to fw. Ewangeliumu pahrgrohsa, to eeksch faras besdeerigas dsihwoschanaas tee parahda, kas pilnâ mutte ar Kristu un wiina wahrdu leelabs, bet tomehr tik besdeerigi dsihwo, itt kà tee ne Kristus tizzigi, bet pagani buhtu. Tahda besdeeriga dsihwoschana manni skubbinajuse scho grahamatu rakstiht, lai tee nemahziti saproht, furra ta ihsta kristiga tizziba irr, prohti, kà tâ parahdahs eeksch dsihwas tizzibas, vateefigas deewabihjaschanas un taisnibas augleem“ — u. t. j. pr.

Tâ Arndts tur schai grahamatina 5 lappas garru preefschrannu, kur winsch lassitajeem skatri parahda, ka ihsta tizziba zellabs tik no Deewa wahrda atsibschanas un sapraschanas, zaur ko ikdeenas jaunam zilwekam eeksch mums buhs peedsimt, kas no jauna Krislum dsihwo. 2trâ Nr. (schihs preefschrannas) winsch fakka: „Taggad pasaule gan us to speeschahs, wissu finnaht, bet neweens to gribb mahzitees, kas labbaki irr par wissu finnaschanu, prohti, Kristu mihleht. (Ewes. 3, 19.) Un neweens Kristu ne warr mihleht, bes ween tas, kas winna pehdâs staiga.“ Bet kà lai gan eespehjam Kristus pehdâs staigaht ja winna paschu, winna pasemmitbu, lehnprahribu, pozeechanu, krusku, laumi un neewaschanu wehl ihsti ne effam atsinnuschi. Tad (4ta Nr.) winsch kahdâ weetâ fakka: „Mihlais kristigs brahli! schi grahamata tewim gribb eerahdiht, ne ween ka zaur tizzibu eeksch Kristu tu grehku pee-

dohschanan warrest dabbuht, bet arridsan ka zaur Deewa scheblastibū warri svehti dsihwoht un (9tā Mr.) leekas tizzibas wiliigu mahzibū uswahreht.“ Un ta jo probjam Arndts pamahza tai preefschrannā wehl par ihstu grebku noscheloschanu un atgreeschanahs us deewabihjigu dsihwoschanu daudsfahrtigi.

Par sinnaschanu, kas Jahnis Arndts bijis un kapehz schi grahamatina Latweeschu wallodā pahrtulkota, lassat schē to preefschrannu no Sezzes mahzitaja, kas scho grahamatinu no Wahzu wallodas irr pahrrakstijis: „Jahnis Arndts bija pee daschahm Luttera draudsehm Wahzsemme par mahzitaju un beidsami General-Suprēdents tāhs Lihneburges walsts. Winsch peedsumme 1555tā gaddā pehz muhsu Kunga Jesus peedsumschanas. Winna tehōs bij mahzitajs un nomirre kad muhsu Arndts tikkai definits gaddus bija wezs. Nutam gruhti bij un winsch gabje us augstahm skolahm, gribbedams par dakteri tapt; bet pehz gruhtas slimmibas, fo winsch bij pahrzeetis un kur winsch Deewa wahrda spehku pats bij baudijs, winsch apnehmabs labbaki dwehfeles dseedinah, ne kā meesas. Un Deewa svehtiba un spehks bij ar winnu, jo winsch to Kungu Jesu tīk lohti bij eemihlejees, ka ta mihlestiba eelsch winna firds-dohmāhm, wahrdeem un darbeem, luhg-schanahm un mahzischananahm parahdijahs ar tahdu ugquns spehku un ar tahdu zeetu firschu dausischananu, ka dauds draudses winna gribbeja un aizmaja pee fewim. Beidscht winsch Zelle pilfata nomirre 1621mā gaddā, 65 gaddus wezs, kad winsch pahri stundas preefsch tam spehjigi spreddiki bij fazzijs par teem wahrdeem: kas ar assorahm sebj, tee ar gawileschanu plaus. (Df. 126, 5.) Bet ne ween ka winna beswiltiga tizziba un deewabihjiga dsihwoschanu dauds svehtibas isdewe, bet arridsan dauds svehtas dseefmas un grahamatas, fo winsch irr is'aidis un kas Luttera basnizai par muhschigu gohdu un glihtumu irr, fewischki tāhs sfchetas grahamatas no ihstas fristigas tizzibas un dsihwoschanas, no kurrāhm to pirmu nu Latweeschu wallodā esinu pahrzehlis, zerrēdams ka manni mihli brahli no Latweeschu zilts tur dauds ihstu fristigu mahzibū un zelta rah-

ditaju us Kristu atraddihs un scho grahamatu ee-mihlehs kā tee Wabzeeschi, kas to dauds un dauds-fahrtigi rakstōs eespeeduschi un ne apnihfst las-foht. Tāhs pirmas dohmas zehlahs kahdam deewabihjigam prezzenekam, kas sawu brahlu dauds fahrtigas maldischanas noschehlodams, daudsreis us to dohmaja, kā teem par paligu buht. Kad nu Arndta grahamata winnu us ihstu atgreeschanu un deewabihjaschanu bij gree-suse, tad nu ir winsch daudsreis wehlejahs to Latweeschu wallodā pahrtulkohit un ar zittu draugu paligu to apgahdaht. Beidsami us winna un zittu Jesus draugu luhg-schanu es arridsan labb-praht to darbu usnehmohs un ar Deewa paligu pabeidsis. Winsch, tas Deewa wissas apschehloschanas, lai apswehti scho darbu un to padarra augligu pee dauds dwehfelehm, kā arridsan man-nu Vehrlirohtu jeb ildeenas Deewa wahrda ap-dohmaschanu. Winsch ween to watt darriht, jo winsch irr kas ustizzigs Pestitajs Jesus Kristus wakar un schodeen tas pats muhschigi muhscham. Amen.

H. Hesselberg.

Scho grahamatu lassidams, mihlais kristigs brahli! tu dabbusi ittin gruntu tawā tizzibā. Ta terwim buhs leels paligs pee svehtu rakstu lassischanas un fapraschanas; ta terwim buhs ittin kā kahda fauzeja bals us mihlestibu un deewabihjigu dsihwoschanu zaur Jesu Kristu. Kahds draugs mannim fazzijs scho grahamatinu islassijs tā: „Ta deewischkiga mihlestiba tai grahamatā eet kā kahda mirwe zaur tāhm mahzibahm zauri.“ Winsch wehl fazzijs: „Tāhs 42 luhg-schanas, kas katras nodalkas gallā, tāhs man-nim lohti patihk, jo tāhs irr kā kahda atbals us ta, kas tai nodallā lassilts, un kā kahda faite, kas ta zilweka firdi ar Jesus mihlestibu faista.“

P. S.

Schaimē, 18tā Juhli 1845.

Teesas fluddinashanas.

Us pawhleschanu tāhs Beiseriftas Majestetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsis ic. ic. ic., tohp no Tafenes aprinka teesas, — kad ta Mar-

greete Baumann, atraitne ta pehrnā parwassari Nurmuischas Adler-krohgā nomirruscha, Talsene dīshwojuscha un Jelgawā eelsch birgeru oklades peerakstita bijuscha buhwmeistera Indrik Baumann, un winnas assistents un pehrminderis par winnas maseem hebr-neem, Wandenes brandwihna-deggis F. Günther, kā arri winnas pēeaudsis dehls Karl Heinrich Baumann, scho teesu lubguschi, lai wissi porrādneeki un porrādu dwejī ta pēeminneta nelaika tiktū ūsaizinati, kā ta atraitne ar teem porrādu dwejeem, zīk tāhlu tas warr buht, warretu falihdsinates, — wissi un iktatri, kam lāhdas taisnas prāfīschanas buhtu pee tāhs atlahtas mantas ta nomirruscha buhwmeistera Indrik Baumann, un itt ibpaschi pee ta pēe schīhs mantas pēederriga namma Talsu meestā ar Nr. 50, or pēederigahm eh-lahm un grunti, kā arri wissi un iktatri, kas tam nelaikim kaut ko porrādā buhtu, zaur scho ūsaizinati, diwu mehneshu starpā, un prohti wisswehlak lihds 25tu September f. g., kas par to weenigu un iſſlehgšanas terminu noliks, woi paschi, jeb kur weblehts zaur weetneekeem, un kur wajadīgs ar assistenteem un pehrmindereem, pee schīhs teesas peeteiktees, sawas prāfīschanas ūsdoht un peerahdiht, kā arridsan sawus porrādus ūsdoht, un tad sagaidiht, ko teesa pēhz lik-kumeem spreidihs; ar to pēdraudeschānu, ka wissus tohs, kas schinni terminā ne buhs peeteikuschees, ar ūwahm prāfīschanaahm wairā ne klausibis un ne pē-nemē, un tohs, kas sawus porrādus ne buhs ūde-wuschi, wehlak ar dubbultu malku strahpehs. To buhs wehrā likt! Talsene, tāi 23schā Juhli 1845.

(T. S.) Aſſeſſeers Landsberg.

(Nr. 1075) Registrators W. Langenfeld, sekretehra weetā.

Wissi tee, kam lāhdas taisnas prāfīschanas pee teem Lestenes ūamneekem

Orman Banschin,
Pohre Maſjehz,
Pasten Blumenau,
Stiewen Grassstein,
Gaile Plikais,
Brascha Leelgalu un
Tiliku Parahra

buhtu, tohp ūsaizinati, diwu mehneshu starpā, un wisswehlaki lihds 25tu September f. g., ſcheit peeteiktees un ūagaiht ko teesa spreidihs, jo ſchee ūamneekli irr inventariuma truhkuma un magaſhnes porrādu dehlt no ūwahm mahjahn iſlikti. Lestenes pagusta teesa, 25tā Juhli 1845.

(T. S.) Jahn Feldmann, pag. wezzakajs.
(Nr. 33.) F. Wagner, pag. tees. ſtrihw.

Zitta fluddinaſchana.

Zaur scho es wisseem ūnamu daru, ka es Jelgawā, Ulnes eelā, ne tāhlu no Driftas

buhweschanas- un leetas- kohku pahrdohtschānu

efmu eeriktejs.

Turpatt warr dabbuht pirk: ſtehrketus un ap-palus balkus, plankas, dehlus, lattes un nomal-lus no wissada garruma, plattuma un beesuma, kā arri baltas un ūarkanas wiħksuas, oħsola, oħ-scha, behrsa, ūlawas, leepas, apses un alfschān-klutschus, plankas un deblus, un ūarkanas wiħksuas rittenu gabbalus, Poblu rittenu lohkus, Ol-landeru un Ēindeneru dafstāus, Englenderu ug-guns-keegelus, Flensburgeru ūlinkeru, akmina-obgles, malku preeksch dedsinaſchanaas u. t. pr.

Rihgā dīshwodams es katu briiddi ūlahtbuhdams pēminnetas leetas lehtaki warru eepirk un talabb arridsan lehtaki pahrdoht. Jelgawā, Juhli mehneshi 1845.

C. E. Schwolkowsky.

Kurſites tirgu, kas 14tā September eelricht, ſcho-gadd 12tā September turrehs. Kurſite, tāi 10tā Au-gust 1845.

Muischāſwaldiſchana.

Brih w drīkkēh t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Beitler.

No. 280.